

**Pravilnik
ZA DEČIJE VRTIĆE I JASLICE
Opštine Reggio Emilia**

serbian

**Pravilnik
ZA DEČIJE VRTIĆE I JASLICE
Opštine Reggio Emilia**

Prevod ove publikacije na srpski jezik realizovan je uz doprinos Talijanske agencije za saradnju i razvoj (Agenzia Italiana per la Cooperazione allo Sviluppo) u okviru projekta PedaKos (AID 011860) kojeg promovišu i sprovode volonteri iz organizacije Volontari nel Mondo RTM.

Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost Reggio Children-a Srl te ne predstavlja nužno stavove Agencije.

Web: www.aics.gov.it
Email: infonet@aics.gov.it
Facebook: [@agenziaitalianacooperazione](https://www.facebook.com/agenziaitalianacooperazione)
Twitter: [AICS Cooperazione_it](https://twitter.com/AICS_Cooperazione_it)

© 2020 Dečiji vrtići i jaslice -
Ustanova opštine Reggio Emilia, Italija
Novembra 2020

© Zabranjeno umnožavanje,
u bilo kakvom obliku, pa i delimično, bez prethodne pismene saglasnosti od
strane Reggio Children-a

Dizajn: Rolando Baldini
Izgled i koordinacija objavljivanja: Michela Bendotti
Uređivanje: Francesca Marastoni
Preveo na srpski: Maurizio Boni

International Center for the defence and promotion
of the rights and potential of all children

REGGIO CHILDREN srl
Via Bligny 1/a - C.P. 91 Succursale 2
42124 Reggio Emilia - Italy
tel +39 0522 513752 fax +39 0522 920414
e-mail: info@reggiochildren.it
website: www.reggiochildren.it
Cod. Fisc. e P.IVA 01586410357 - Cap. Soc. Euro 1.000.000,00
Is cr. al Reg. Impr. di Reggio E. n° 01586410357 - REA n° 197516

**Pravilnik
ZA DEČIJE VRTIĆE I JASLICE
Opštine Reggio Emilia**

mart 2009

PRAVILNIK ZA DEČIJE VRTIĆE I JASLICE

Uvod	4
------	---

1

Prvi deo

IDENTITET I SVRHA JASLICA I DEČIJIH VRTIĆA

1.1	Obrazovanje je pravo	7
1.2	Jaslice i dečiji vrtići	7
1.2.1	Predstavljaju obrazovne ustanove	7
1.2.2	Sastavni su deo sistema odnosa	8
1.2.3	Promovišu prava i potencijale dece	8
1.3	Sveobuhvatnost službi	9

2

Drugi deo

PRINCIPI EDUKATIVNOG PROJEKTA

2.1	Dečaci i devojčice su aktivni protagonisti procesa rasta	10
2.2	Stotinu jezika	10
2.3	Participacija	10
2.4	Slušanje	11
2.5	Učenje kao subjektivan i grupni proces izgradnje	11
2.6	Edukativno istraživanje	11
2.7	Edukativna dokumentacija	11
2.8	<i>Projektovanje</i>	12
2.9	Organizacija	12
2.10	Okruženje, prostori i odnosi	12
2.11	Profesionalna obuka	13
2.12	Valutacija	13

indeks

3

Treći deo

OSNOVNI ELEMENTI FUNKCIONISANJA DEČIJH JASLICA I VRTIĆA

3.1	Participativni i saodgovorni organi	15
3.1.1	Odbor Detinjstvo Grad	15
3.1.2	Gradski međuodbor	15
3.1.3	Sekcijski sastanci	15
3.1.4	Radna grupa	16
3.1.5	Pedagoški koordinacioni odbor	16
3.1.6	Proširena ekipa	17
3.2	Prostori i okruženja	17
3.2.1	Sekcija	17
3.2.2	Atelje	17
3.2.3	Kuhinja	18
3.3	Sistemske službe	18
3.3.1	Službe podrške mreži jaslica i vrtića	18
3.4	Procedure i kriterijumi	18
3.4.1	Pravo na upis	18
3.4.2	Učešće porodica u troškovima obrazovnih usluga	19
3.4.3	Radno vreme i godišnji kalendar rada jaslica i vrtića	19
3.4.4	Procedure revizije Pravilnika za dečije jaslice i vrtiće	19

UVOD

Ustanova “Dečiji vrtići i jaslice”, koja funkcioniše u sklopu Opštine Reggio Emilia, okuplja opštinske, državne i konvencionirane obrazovne službe namenjene deci uzrasta od 0 do 6 godina.

Obavlja, dakle, ulogu od nepobitnog značaja unutar mreže obrazovnih i socijalnih službi prisutnih na našoj teritoriji, podstičući, kroz dijalog i saradnju sa svih javnim i privatnim subjektima aktivnim na polju obrazovanja, razvoj sistema stručnih službi za decu predškolskog uzrasta.

Izrada Pravilnika za dečije jaslice i vrtiće Opštine Reggio Emilia, koja se odvijala uz učešće i intenzivne konsultacije sa brojnim akterima, predstavlja važan korak u pokušaju da se glavni kriteriji za funkcionisanje službi za decu – kriteriji koji su dobrim delom preuzeti iz istorije obrazovnih službi – učine transparentnim, široko prihvaćenim i upotrebljivim.

Naime, bogatstvo znanjâ i vrednosti, nastalo kao plod višedecenijskog iskustva, predstavlja važan javni kulturni resurs koji se danas suočava sa promenom epoha, identitetâ i kontekstâ.

U tom smislu, ovaj dokument, u okviru važećih normativnih i zakonodavnih akata, uređuje glavne elemente za funkcionisanje gradskih dečijih jaslica i vrtića, propisuje pravila i smernice za dalje provedbene akte i ističe neizostavne karakteristike i osnovne principe Obrazovnog projekta.

Konkretno, Pravilnik predstavlja osnovni dokument kojim se rukovode gradske dečije jaslice i vrtići, za koje je tekst Pravilnika pravno obavezujući i preskriptivan za donošenje svih odluka organizacijskog i administrativnog karaktera.

Na Pravilnik se pozivaju i provedbeni akti.

Ovi poslednji, uz dosledno poštovanje Osnivačke uredbe (usvojene od strane gradske skupštine u julu 1998.) i opštinskih propisa, definišu dalje, specifične norme, čineći, zajedno sa ovim Pravilnikom, sveobuhvatan sistem pravila i principa kojim se uređuje funkcionisanje dečijih jaslica i vrtića.

Istovremeno, Pravilnik ima ulogu dokumenta koji nudi uputstva i smernice za konvencionirane obrazovne službe.

U oba slučaja, cilj Pravilnika je osnažiti prava dece, roditelja i nastavnika, radi dostizanja visokokvalitetnog obrazovanja, koje će biti sposobno promovisati sve veću svest o tome da se funkcija dečijih jaslica i vrtića ogleda u stvaranju obrazovne kulture, a ne samo u pružanju obrazovnih usluga.

Dakle, u širem smislu, cilj kojem se teži je doprineti opštem poboljšanju kvaliteta života dece u našoj zajednici.

Da bismo krenuli ovim ambicioznim putem, naravno nije dovoljno izložiti principe i utvrditi pravila.

Potrebno je podsticati širenje snaga i znanja koja će umeti razvijati ideje i kreativnost, dijaloge i saradnju, istraživanja i eksperimente, kako bi se u budućnosti otvorile pozitivne perspektive za obrazovanje dece u gradu Reggio Emilia, u Italiji i u čitavom svetu.

U tom kontekstu, i u duhu Konvencije o pravima deteta, Ustanova dečiji vrtići i jaslice, u saradnji sa "Reggio Children", međunarodnom organizacijom "Amici di Reggio Children" i međunarodnim centrom "Loris Malaguzzi", zalaže se za to da jaslice i vrtići, ali i čitave zajednice, postanu mesta gde će se praktikovati prava dece i odraslih na blagostanje i na učenje. Prvilnikom za dečije jaslice i vrtiće Opština Reggio Emilia želi napraviti korak napred u tom pravcu.

1

Prvi deo

IDENTITET I SVRHA DEČIJIH JASLICA I VRTIĆA

1.1 Obrazovanje je pravo

Obrazovanje je pravo svih devojčica i dečaka i, kao takvo, predstavlja obavezu zajednice.

Obrazovanje je šansa za individualni društveni razvoj i emancipaciju; neophodan resurs za razumevanje i suživot; mesto susreta gde se praktikuju sloboda, demokratija i solidarnost i promoviše vrednost mira.

Unutar mnoštva kulturnih, vrednosnih, političkih i verskih koncepcija, obrazovanje se hrani slušanjem, dijalogom i participacijom; teži poštovanju i vrednovanju različitih identiteta, sposobnosti i znanja, koje poseduje svaki pojedinac, dakle laičkog je karaktera i otvoreno za sučeljavanje i saradnju.

1.2 Dečije jaslice i vrtići

Jaslice su namenjene svoj deci uzrasta od 3 meseca do 3 godine, a vrtići deci uzrasta od 3 do 6 godina, bez obzira na pol, etničku pripadnost, veru, kulturu i socijalni status.

1.2.1 Predstavljaju obrazovne ustanove

Jaslice i vrtići su obrazovne ustanove zasnovane na vrednostima interakcije, usmerene ka izgradnji dečije kulture i ka promociji prava deteta na odgoj, obrazovanje i učenje.

Kao takvi, jaslice i vrtići su javna mesta, projekat i resurs zajednice gde se praktikuju demokratija, pravo i odgovornost stanovništva. Jaslice i vrtići su sastavni deo obrazovnog projekta namenjenog deci od 0 do 6 godina koji, poštujući uzrast dece, počiva na jedinstvenoj kulturnoj i organizacionoj strukturi koja deci garantuje pedagoški kontinuitet.

Jaslice i vrtići rade na pronalaženju, eksperimentisanju i umnožavanju prikladnih oblika povezivanja i kontinuiteta – shvaćenih kao sučeljavanje, obučavanje i projektovanje – između sistema predškolskih ustanova i osnovne škole, i zalažu se za saradnju sa ostalim obrazovnim akterima, poput srednjih škola i univerziteta.

1.2.2 Sastavni su deo sistema odnosa

Jaslice i vrtići, kao aktivni učesnici u društvenom životu grada, otvoreni za dijalog, konstantno teže izgradnji čvrste veze sa lokalnom teritorijom, te interakciji i saradnji sa sistemom obrazovnih, kulturnih, edukativnih i ekonomskih ponuda u gradu, koje pružaju javni i privatni subjekti. Jaslice i vrtići pripadaju gradu koji prolazi kroz velike promene koje ga sve više projektuju u jednu multikulturalnu i međunarodnu dimenziju, koja zahteva elaboraciju ideja i akcija sposobnih da povežu lokalnu dimenziju a planetarnom perspektivom.

Jaslice i vrtići doprinose toj elaboraciji u čvrstoj sprezi sa društvom "Reggio Children", međunarodnim udruženjem "Amici di Reggio Children", međunarodnim centrom "Loris Malaguzzi" i drugim gradskim, nacionalnim i međunarodnim akterima.

1.2.3 Promovišu prava i potencijale dece

Jaslice i vrtići promovišu prava i potencijale devojčica i dečaka za povezivanje, autonomiju, kreativnost i učenje.

Jaslice i vrtići predstavljaju kulturnu laboratoriju s obrizom da stalno tragaju za pedagoškim i društvenim inovacijama, kroz povezivanje i razmenu iskustava sa nacionalnim i internacionalnim akterima.

Dečaci i devojčice imaju pravo na to da jaslice i vrtići, porodice i gradski akteri zajedno tragaju i ponude se kao mesto dijaloga, zajedničke odgovornosti i elaboracije ideja, gde će se vrednovati specifične edukativne odgovornosti.

Ti subjekti, koji funkcionišu kao obrazovne zajednice, doprinose integralnom obrazovanju dece i stvaranju uslova blagostanja, kako bi svaki pojedinac mogao ostvariti bogato, originalno i harmonično životno iskustvo.

U tom cilju, jaslice i vrtići daju deci sa smetnjama u razvoju prioritet u ostvarivanju prava na upis, obezbeđuju uslove za njihov prihvata i neophodne dodatne ljudske i materijalne resurse. Ti uslovi i resursi su definisani u saradnji sa porodicama i javnim i privatnim ustanovama i akterima koji su saodgovorni za proces rasta i integracije dece.

1.3 Sveobuhvatnost službi

Ustanova dečiji vrtići i jaslice Opštine Reggio Emilia obavezuje se, uz učešće ostalih subjekata i resursa i u skladu sa principima ovog Pravilnika o dečijim jaslicama i vrtićima Opštine Reggio Emilia, da svoj deci obezbedi mogućnost pohađanja jaslica i vrtića.

PRINCIPI EDUKATIVNOG PROJEKTA

2.1 Dečaci i devojčice su aktivni protagonisti procesa rasta

Deca poseduju izvanredne potencijale za učenje i promene, te brojne emotivne, interakcijske, čulne i intelektualne resurse, koji dolaze do izražaja kroz stalni kontakt sa kulturnim i društvenim kontekstom.

Svako dete je nosilac prava, pre svega prava na poštovanje i uvažavanje sopstvenog identiteta, jedinstvenosti, različitosti i sopstvenog ritma rasta i razvoja. Svako dete, kao individua i kao deo grupe, poseduje ekološku senzibilnost prema drugima i prema životnoj sredini i gradi iskustva kojima ume dati smisao i značenje.

2.2 Stotinu jezika

Dete, kao ljudsko biće, ima stotinu jezika, stotinu načina razmišljanja, izražavanja, razumevanja, interakcije sa drugim putem misli koja ne razdvaja nego ukršta različite dimenzije iskustva.

Stotinu jezika predstavljaju metaforu izvanrednih potencijala dece, spoznajnih i kreativnih procesa, mnogostrukih formi kroz koje se manifestuje život i gradi iskustvo.

Stotinu jezika predstavljaju mogućnosti koje se transformišu i umnožavaju, kroz saradnju i kroz interakciju među jezicima, među decom i između dece i odraslih. Dečije jaslice i vrtići dužni su valorizovati sve verbalne i neverbalne jezike, priznajući ih jednako dostojanstvo.

2.3 Participacija

Participacija je vrednost i strategija koja određuje način na koji deca, edukatori i roditelji učestvuju u edukativnom projektu; to je strategija koja se gradi i proživljava iz dana u dan, kroz susrete i odnose.

Participacija valorizuje i koristi stotinu jezika dece i ljudskih bića uopšte, posmatranih kao pluralitet pogleda i kultura; zahteva i podstiče razne oblike kulturne medijacije, i artikuliše se kroz mnoštvo mogućnosti i inicijativa za izgradnju dijaloga i osećaja pripadnosti zajednici.

Participacija generiše i podstiče osećanja i kulturu solidarnosti, odgovornosti i inkluzije, stvara promene i nove kulture koje se određuju dimenzijom savremenosti i internacionalnosti.

2.4 Slušanje

U participativnom obrazovanju, aktivno slušanje na relaciji odrasli-deca-okolina predstavlja preduslov i kontekst svakog edukativnog odnosa. Slušanje je trajni proces koji podstiče razmišljanje, prihvatanje i otvaranje prema samom sebi i prema drugima; to je neizostavan uslov za dijalog i promenu.

Stav slušanja podiže nivo pažnje i senzibilnosti prema kulturnim, vrednosnim i političkim scenarijima savremenog doba.

Dečije jaslice i vrtići dužni su podsticati i činiti vidljivim ove procese kroz pedagošku dokumentaciju.

2.5 Učenje kao subjektivan i grupni proces izgradnje

Svako dete, kao i svako drugo ljudsko biće, aktivni je graditelj znanja, sposobnosti i autonomija, kroz originalne procese učenja koji se materijalizuju na jedinstvene i subjektivne načine kroz odnose sa vršnjacima, sa odraslima i sa okolinom.

Proces učenja privileguje strategije istraživanja, sučeljavanja i saučestvovanja; koristi kreativnost, nesigurnost, intuiciju i radoznalost; generiše se u okviru estetske, emocionalne, relacione, duhovne, te dimenzije igre, koje ukršta i podstiče; ističe centralni značaj motivacije i užitka učenja.

2.6 Edukativno istraživanje

Istraživanje je jedna od osnovnih dimenzija života dece i odraslih, spoznajni napor koji je nužno prepoznati i valorizovati. Istraživanje u kojem učestvuju odrasli i deca je svakodnevna praksa, životni i moralni stav neophodan za tumačenje kompleksnosti sveta, fenomena i sistema suživota, i predstavlja moćan instrument obnove u obrazovanju.

Istraživanje, učinjeno vidljivim putem dokumentacije, podstiče učenje, reformuliše znanja i postavlja temelje profesionalnog kvaliteta, ističe se kao element pedagoške inovacije na nacionalnom i međunarodnom nivou.

2.7 Edukativna dokumentacija

Dokumentacija je sastavni i strukturalni deo edukativnih teorija i didaktičkih programa, s obzirom da valorizuje i čini eksplicitnom, vidljivom i procenjivom prirodu subjektivnih i grupnih procesa učenja kod dece i odraslih, identifikujući te procese putem posmatranja i pretvarajući ih u zajedničku baštinu.

Edukativno iskustvo koje se ostvaruje u dečijim jaslicama i vrtićima dobija svoje puno značenje ako dokumentacija tokom svog nastanka biva revidirana, obnavljana, prevrednovana i procenjivana, odnosno interpretirana kroz dijalog i uz doprinos različitih stavova.

Shvaćena kao "javni prostor", dokumentacija konkretizuje ideju jaslica i vrtića kao Foruma u okviru kojeg se, putem jednog demokratskog procesa, razvija kultura detinjstva i edukacije.

2.8 Projektovanje

Edukativna akcija dobija formu kroz projektovanje didaktike, okruženja, participacije i obučavanja osoblja, a ne kroz unapred definisane programe. Projektovanje je strategija razmišljanja i delovanja koja poštuje i podržava procese učenja kod dece i odraslih; prihvata sumnju, nesigurnost i grešku kao resurse, i sposobna je modifikovati se u skladu sa evolucijom različitih konteksta. Realizuje se kroz procese posmatranja, dokumentovanja i tumačenja u okviru jednog cikličnog procesa. Projektovanje se ostvaruje kroz čvrstu sinergiju između organizacije rada i edukativnog istraživanja.

2.9 Organizacija

Organizacija rada, prostora i vremena dece i odraslih je strukturalni deo vrednosti i opredeljenja edukativnog projekta. Reč je o organizaciji koja gradi mrežu zajedničkih odluka i preuzimanja odgovornosti na administrativnom, političkom i pedagoškom nivou; odluka koja doprinose garantovanju identiteta, stabilnosti i sigurnosti dece i edukativne službe, konotirajući ovu poslednju u kontekstu njenih potencijala, kvaliteta i praksi.

Administrativni, politički i pedagoški nivoi su saodgovorni za konstantnu i sistematičnu procenu koherentnosti između principa edukativnog projekta i usvojenih odluka organizacionog karaktera.

U tom kontekstu, posebno su značajni uslovi rada i vrste ugovora koji favorizuju stabilnost, kontinuitet i osećaj pripadnosti.

2.10 Okruženje, prostori i odnosi

Unutrašnji i spoljašnji prostor dečijih jaslica i vrtića je osmišljen i organizovan u vidu međusobno povezanih formi koje podstiču interakciju, autonomiju, eksploraciju, radoznalost i komunikaciju, i predstavljaju mesto zajedničkog bivstvovanja i istraživanja dece i odraslih.

Okruženje reaguje, menja se i dobija formu u odnosu na projekte i iskustva učenja i kroz konstantan dijalog između arhitekture i pedagogije.

Briga dece i odraslih o nameštaju, predmetima i prostorima na kojima se odvijaju aktivnosti predstavlja edukativni čin koji proizvodi psihološko blagostanje, osećaj poznatosti i pripadnosti, estetski ukus i užitak stanovanja, a to su primarni preduslovi za stvaranje sigurnog okruženja.

Sigurnost je, dakle, vrednost koja proističe iz dijaloga i iz zajedničkog napora različitih profesija koje se moraju baviti sigurnošću i brinuti o njoj. Sigurnost mora biti istovremeno fokusirana na prevenciju rizika i na bogatstvo i kvalitet ponuđenih mogućnosti.

2.11 Profesionalna obuka

Profesionalna obuka je proces koji teži izgradnji svesti o načinima i značenjima edukacije, te o glavnim karakteristikama edukativnog procesa i specifičnih sposobnosti različitih profesionalnih uloga. Stalna obuka je pravo i obaveza svakog radnika i grupe; predviđena je u okviru radnog vremena i zajednički organizovana kada je reč o sadržajima, oblicima i načinima učenja pojedinaca.

Razvija se prevashodno kroz svakodnevne aktivnosti unutar institucija, putem misaonih praksi posmatranja i dokumentovanja, a sastanci koji se odvijaju jednom nedeljno predstavljaju priliku za produblјivanje i razmenu znanja.

Profesionalna obuka se razvija na sinergičan način kroz usavršavanje u vrtićima ili jaslicama, plan profesionalne obuke predviđen u okviru sistema obrazovnih službi služe i formativne i kulturne mogućnosti otvorene na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou.

2.12 Valutacija

Valutacija, kao akcija koja teži kontinuiranom pridavanju smisla i vrednosti, je strukturalni deo edukativnog i operativnog iskustva.

Proces valutacije jedan je od aspekata školskog života, uz dečje učenje, profesionalnost osoblja, organizaciju i kvalitet usluga, i treba ga shvatiti i iskoristiti kao priliku za uočavanje i diskutovanje o značenjima i svrhama edukativnog projekta; artikuliše se kao aktivnost javnog dijaloga i interpretacije.

U tom cilju, dečije jaslice i vrtići razvijaju različite instrumente (kao što su posebni odbori aktivni u svim predškolskim ustanovama, tzv. Consigli Infanzia Città; potom pedagoška koordinacija, radne grupe i istovremeno prisustvo saodgovornih operatera i suvlasnika) i prakse (dokumentacija, uključivanje porodica i lokalnih organizacija, uključivanje u javni integrisani sistem).

OSNOVNI ELEMENTI FUNKCIONISANJA DEČIJIH JASLICA I VRTIĆA

3.1 Participativni i saodgovorni organi

3.1.1 Odbor Detinjstvo Grad

U svim dečijim jaslicama i vrtićima prisutan je tzv. Odbor Detinjstvo Grad u koji su uključeni roditelji dece koja pohađaju datu ustanovu, edukatori, pedagozi i građani.

Odbor Detinjstvo Grad predstavlja demokratski organ koji promoviše i doprinosi davanju javne i organizovane forme skupini procesa participacije i podele odgovornosti u skladu sa kriterijumima i vrednostima izraženim u “Povelji Odbora Detinjstvo Grad“.

Odbor Detinjstvo Grad bira se svake treće godine na javnog sednici i u obavljanju svojih funkcija, a u skladu sa namerama koje teži ostvariti, može odlučivati o sopstvenim organizacionim oblicima.

3.1.2 Gradski međuodbor

Gradski međuodbor je mesto na kojem se Odbori Detinjstvo Grad povremeno sastaju i međusobno koordiniraju.

Čine ga predstavnici svih Odbora Detinjstvo Grad pri opštinskim i konvencioniranim dečijim vrtićima i jaslicama, potom predstavnici organizacije “Reggio Children“, međunarodnog udruženja “Amici di Reggio Children“, organa Ustanove Dečiji vrtići i jaslice (predsednik, direktor, Upravni odbor) i nadležnog gradskog sekretarijata.

Sagovornik je gradskih vlasti na temu školskih politika, obavlja konsultativnu i predlagačku ulogu kada su u pitanju glavne obrazovne, upravljačke i administrativne odluke Ustanove, promoviše kvalitativni i kvantitativni razvoj obrazovnih usluga i doprinos izgradnji kulture detinjstva.

Odborom predsedava i saziva ga predsednik Ustanove Dečiji vrtići i jaslice. Odbor se sastaje najmanje tri puta godišnje.

3.1.3 Sekcijski sastanci

Sekcijski sastanci su privilegovano mesto za izgradnju osećaja pripadnosti i identiteta grupe dece, edukatora i roditelja. Cilj sekcijskih sastanaka je da – pomoću različitih strategija, u različitom ritmu i na različite načine (na primer: individualni razgovori, grupni i skupštinski sastanci) – promovišu

društenost, prezentuju edukativne projekte i didaktičke predloge, stvaraju priliku za sučeljavanje i dijalog o različitim idejama o detetu, školi i učenju.

Sekcijski sastanci su sastavni deo obrazovnog i participativnog projekta vrtića i jaslica; sazivaju ih edukatori određene sekcije s vremena na vreme, tokom čitave školske godine, u zavisnosti od potreba i mogućnosti na koje skreću pažnju, između ostalih, roditelji i Odbori Detinjstvo Grad.

3.1.4 Radna grupa

Radnu grupu čine svi oni koji, obavljajući različite uloge i profesije (učitelji, vaspitači, ateljeristi, kuvari, domari, pedagozi), rade u jaslicama i dečijim vrtićima.

Radna grupa počiva na vrednostima povezivanja, dijaloga i saodgovornosti.

Podela dužnosti i odgovornosti među svim učiteljima u jednoj sekciji i efektivno prisustvo, tokom prepodnevničkih časova, svih stalno zaposlenih u jaslicama i vrtićima, neizostavni su faktori za realizovanje edukativnog projekta.

3.1.5 Pedagoški koordinacioni odbor

Pedagoški koordinacioni odbor čine pedagozi koji deluju kao radna grupa. Svaki pedagog, koordinišući grupu jaslica i dečijih vrtića, doprinosi osiguravanju celovitosti edukativnog projekta namenjenog deci uzrasta od 0 do 6 godina.

Pedagoški odbor je zadužen za istraživanje i inovaciju, kojima se dalje razvijaju i ažuriraju temeljne vrednosti edukativnog projekta, i ima zadatak da elaborira smernice i obrazovne odluke koje se svakodnevno donose u jaslicama i dečijim vrtićima.

Pedagoški odbor ima ulogu kulturne i pedagoške poveznice među različitim akterima uključenim u edukativni projekat na lokalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou.

Promoviše i priprema edukativnu participaciju zajedno sa Odborima Detinjstvo Grad, Gradskim međuodborom, Službama za osposobljavanje i drugim resursima školskog i teritorijalnog sistema.

Jednom godišnje organizuje kurs za obuku osoblja i elaborira ga u skladu sa novim projektnim prioritetima ustanova i kulturnim podsticajima savremenog doba.

3.1.6 Proširena ekipa

Proširena ekipa je mesto povremenih susreta između organa Ustanove Dečiji vrtići i jaslice, pedagoškog koordinacionog odbora, predstavnika zaposlenih u opštinskim i konvencioniranim obrazovnim ustanovama i predstavnika javnih službi.

3.2 Prostor i okruženja

3.2.1 Sekcija

Sekcija je osnovna organizaciona jedinica za realizovanje edukativnog projekta i nalazi se u stalnom i otvorenom dijalogu sa širim kontekstom jaslica i dečijih vrtića.

U vrtiću sekciju čini grupa dece, njihovi roditelji i dva učitelja koji su zajednički zaduženi i odgovorni za grupu.

U jaslicama sekciju čini grupa dece – čija veličina zavisi od uzrasta dece – , njihovi roditelji i tri učitelja koji su zajednički zaduženi i odgovorni za grupu. Grupišući decu prevashodno po uzrastu, sekcija favorizuje kontinuitet i stabilnost iskustva obrazovanja i rasta.

Svaka sekcija u jaslicama i vrtićima sačinjena je na osnovu brojčanih odnosa između odraslih i dece definisanih nacionalnim i regionalnim zakonima i sindikalnim ugovorima.

U sekciji deca i učitelji, domari, ateljerista i ostale profesionalne figure istražuju, traže, grade i sučeljavaju iskustva i znanja, dajući tako, u svakodnevici, konkretnost i proživljene forme principima edukativnog projekta.

3.2.2 Atelje

Atelje je metafora jaslica i vrtića shvaćenih kao laboratorija u kojima se vrednuje izražajnost i kreativnost svakog deteta ponaosob i sve dece i svakog deteta ponaosob.

Atelje je takođe fizički prostor u dijalogu i vezi sa sekcijama, mini ateljeima i ostalim prostorima u jaslicama i vrtićima.

Atelje ističe važnost imaginacije, estetike i teorije stotinu jezika u formativnim i saznavnim procesima; doprinosi davanju vidljivosti slušanju i dokumentaciji u procesima učenja dece i odraslih.

Atelje je mesto eksperimentisanja i istraživanja, u posebno reaktivnom i dijaloškom odnosu sa spoljašnjom stvarnošću i savremenom kulturom, između ostalog zahvaljujući umetničkim i izražajnim sposobnostima ateljeriste koji u njemu radi.

3.2.3. Kuhinja

Prisustvo kuvara i kuhinjskog osoblja u svakom vrtiću i jaslicama neizostavan je uslov kvalitetne obrazovne usluge.

Kuhinja predstavlja dodanu vrednost koja podstiče slušanje, informisanje i komuniciranje sa porodicama o pitanjima vezanim za ishranu, zdravlje i blagostanje, uzimajući u obzir posebno zdravstveno stanje dece i pravila u ishrani vezana za religiozno opredeljenje porodica.

Osim toga, kuhinja omogućuje održavanje lične dijetete za svako dete dok ne napuni godinu dana, te doprinosi valutaciji i stalnom ažuriranju uravnotežene i raznolike dijetete koju osmišljava grupa dijetetičara, pedijatara i kuvara.

3.3 Sistemске službe

3.3.1 Službe podrške mreži jaslica i vrtića

Službe podrške mreži jaslica i vrtića (Centar za obrazovnu dokumentaciju i istraživanje, Pozorišna laboratorija "Gianni Rodari", Video Centar, Centar za reciklažu "Remida") predstavljaju resurs koji valorizuje i formira iskustvo jaslica i vrtića i, u širem smislu, socijalnih i obrazovnih institucija prisutnih na teritoriji opštine.

Promovišu kulturu dokumentovanja i istraživanja kroz prikupljanje, arhiviranje, mogućnost konsultovanja didaktičkih i kulturnih materijala i pružanje prilike za razmenu iskustava i proširivanje znanja.

3.4 Procedure i kriterijumi

3.4.1 Pravo na upis

Pravo na upis i pohađanje jaslica imaju sva deca koja žive u Oštini Reggio Emilia uzrasta od tri meseca, napunjena zaključno sa 1. septembrom godine u kojoj se podnosi zahtev, do tri godine napunjene zaključno sa 31. decembrom iste godine. Pravo na upis i pohađanja vrtića imanu sva deca koja žive u Opštini Reggio Emilia uzrasta od 3 do 5 godina, napunjenih zaključno sa 31. decembrom godine u kojoj se podnosi zahtev.

Na osnovu podnetih zahteva za upis, a u cilju dodele mesta u jaslicama i u vrtićima, izrađuje se rang lista za prijem, sačinjena na osnovu javnih kriterijuma, prethodno saopštenih porodicama koje podnose zahtev.

Kriterijumi za utvrđivanje prioriteta za upis procenjuju socijalne i edukativne potrebe dece i porodice, te stoga uzimaju u obzir celokupnu situaciju

porodice (posao, struktrua porodice, zdravlje, teškoće...).

Kriterijumi za utvrđivanje prioriteta za upis u jaslice i vrtiće povremeno se proveravaju i ažuriraju u saradnji sa predstavnicima Odbora Detinjstvo Grad.

Primljenoj deci zagarantovano je pravo na pohađanje do kraja celokupnog ciklusa predškolskog obrazovanja.

3.4.2 Učešće porodica u troškovima obrazovnih usluga

Učešće porodica u troškovima obrazovnih usluga regulisano je sistemom kriterijuma koji se oslanjaju na sledeće principe: određivanje rata u skladu sa troškovima usluge; diferencijacija i progresivno menjanje rata u skladu sa prihodima porodice; jednakost i solidarnost, uz pridavanje posebne pažnje socijalno i ekonomski najugroženijim slojevima stanovništva.

Kriterijumi za utvrđivanje učešća porodica u troškovima povremeno se proveravaju i ažuriraju u saradnji sa predstavnicima Odbora Detinjstvo Grad.

3.4.3 Radno vreme i godišnji kalendar rada jaslica i vrtića

Jaslice i vrtići imaju radno vreme u trajanju od osam sati (8:00-16:00), uz mogućnost ranijeg ulaska (7:30-8:00) i produženog boravka (16:00-18:20) za decu čije porodice dokažu da za tim imaju potrebu zbog razloga vezanih za posao.

Organizacija radnih smena predviđa da tokom prepodneva bude prisutno celokupno obrazovno i pomoćno osoblje.

Postoji mogućnost aktiviranja obrazovnih službi i u skraćenom radnom vremenu (8:00-13:00).

Godišnji kalendar rada jaslica i vrtića obuhvata deset meseci (od septembra do juna), s time da porodice imaju mogućnost koristiti letnje usluge jaslica i vrtića tokom meseca jula.

Datume početka, prekida i završetka školskog kalendara određuje Upravni odbor Ustanove i saopštava ih porodicama na početku svake školske godine.

3.4.4 Procedure revizije Pravilnika za dečije jaslice i vrtiće

Svakom predlogu izmene Pravilnika za dečije jaslice i vrtiće, koje usvaja Upravni odbor Ustanove Dečije jaslice i vrtići, prethodi široka rasprava i aktivno konsultovanje Odbora Detinjstvo Grad.

SCUOLE E NIDI D'INFANZIA
Istituzione del
Comune di Reggio Emilia
REGGIO EMILIA APPROACH®

SCUOLE E NIDI D'INFANZIA
Istituzione del
Comune di Reggio Emilia

via Guido da Castello 12
42121 Reggio Emilia – Italia
tel +39 0522 456401/456268
fax +39 0522 456162
www.scuolenidi.re.it

